

ПОЛОЖЕННЯ **про академічну доброчесність учасників освітнього процесу** **комунального закладу «Вінницький ліцей №21»**

I. Загальні положення

1.1. Положення про академічну доброчесність комунального закладу

(далі-Положення) є внутрішнім підзаконним нормативним актом, який спрямований на забезпечення якісних освітніх послуг наданих здобувачам освіти, додержання моральних, правових, етичних норм поведінки всіма учасниками освітнього процесу.

1.2. Положення розроблено на основі Конвенції ООН «Про права дитини» (1989), Конституції України, законів України «Про освіту», «Про запобігання корупції», «Про авторські та суміжні права», статуту закладу, правил внутрішнього розпорядку.

1.3. У цьому Положенні поняття та терміни вживаються в такому значенні:

- Академічна доброчесність - це сукупність етичних принципів та визначених законом правил, якими мають керуватися учасники освітнього процесу під час навчання, викладання та провадження наукової (творчої) діяльності з метою забезпечення довіри до результатів навчання та/або наукових (творчих) досягнень;
- здобувачі освіти - вихованці, учні, студенти, курсанти, слухачі, стажисти, аспіранти (ад'юнкти), докторанти, інші особи, які здобувають освіту за будь-яким видом та формою здобуття освіти;
- академічний плагіат - оприлюднення (частково або повністю) наукових (творчих) результатів, отриманих іншими особами, як результатів власного дослідження (творчості) та/або відтворення опублікованих текстів (оприлюднених творів мистецтва) інших авторів без зазначення авторства;
- самоплагіат - оприлюднення (частково або повністю) власних раніше опублікованих наукових результатів як нових наукових результатів;
- фабрикація - вигадкування даних чи фактів, що використовуються в освітньому процесі або наукових дослідженнях;
- фальсифікація - свідомо зміна чи модифікація вже наявних даних, що стосуються освітнього процесу чи наукових досліджень;
- списування - виконання письмових робіт із залученням зовнішніх джерел інформації, крім дозволених для використання, зокрема під час оцінювання результатів навчання;
- обман - надання завідомо неправдивої інформації щодо власної освітньої (наукової, творчої) діяльності чи організації освітнього процесу; формами обману є, зокрема, академічний плагіат, самоплагіат, фабрикація, фальсифікація та списування;
- хабарництво - надання (отримання) учасником освітнього процесу чи пропозиція щодо надання (отримання) коштів, майна, послуг, пільг чи будь-яких інших благ матеріального або нематеріального характеру з метою отримання неправомірної переваги в освітньому процесі;
- необ'єктивне оцінювання - свідоме завищення або заниження оцінки результатів навчання здобувачів освіти;
- Генеративний ШІ (англ. Generative AI) — система ШІ, яка, використовуючи генеративні моделі, навчені на великих обсягах даних, здатна створювати новий, оригінальний контент (тексти, зображення, аудіо- та відеоматеріали).
- Промпт (англ. Prompt) — запит, що описує завдання, яке повинна виконати система ШІ.
- ШІ-грамотність (англ. AI Literacy) — розуміння учасниками освітнього процесу основних принципів відповідального застосування систем штучного інтелекту, володіння навичками розпізнавання, коли використовується ШІ, усвідомлення його обмежень та ризиків, пов'язаних з його невідповідальним використанням

II. Принципи, норми етики та академічної

добросовісності закладу освіти

2.1. Порушеннями академічної добросовісності згідно ст.42 п. 4 Закону України «Про освіту» вважається: академічний плагіат, самоплагіат, фабрикація, фальсифікація, списування, обман, хабарництво, необ'єктивне оцінювання.

2.2. Етика та академічна добросовісність забезпечуються:

2.2.1. *учасниками освітнього процесу* шляхом:

- дотримання Конвенції ООН «Про права дитини», Конституції, законів України;
- утвердження позитивного іміджу закладу освіти, примноження його традицій;
- дотримання етичних норм спілкування на засадах партнерства, взаємоповаги, толерантності стосунків;
- запобігання корупції, хабарництву;
- збереження, поліпшення та раціонального використання навчально-матеріальної бази закладу;
- дотримання спеціальних законів за порушення академічної добросовісності та даного Положення, зокрема, посилення на джерела інформації у разі використання ідей, тверджень, відомостей;
- дотримання норм про авторські права;
- надання правдивої інформації про результати власної навчальної (наукової, творчої) діяльності;
- невідворотності відповідальності з підстав та в порядку, визначених відповідно Законом України «Про освіту» та іншими спеціальними законами.

2.2.2. *здобувачами освіти* шляхом:

- самостійного виконання навчальних завдань поточного та підсумкового контролю без використання зовнішніх джерел інформації, крім дозволених для використання, зокрема під час оцінювання результатів навчання (самостійні, контрольні, ДПА, ЗНО);
- особистою присутністю на всіх заняттях, окрім випадків, викликаних поважними причинами.

2.2.3. *педагогічними працівниками* шляхом:

- надання якісних освітніх послуг з використанням в практичній професійній діяльності інноваційних здобутків в галузі освіти;
- обов'язкової присутності, активної участі у засіданнях педагогічної ради, методичної ради, засіданнях методичних асоціацій та колегіальної відповідальності за прийняті управлінські рішення;
- незалежності професійної діяльності від політичних партій, громадських і релігійних організацій;
- підвищення професійного рівня шляхом саморозвитку і самовдосконалення, проходження вчасно курсової підготовки;
- дотримання правил внутрішнього розпорядку, трудової дисципліни, корпоративної етики;
- об'єктивного і неупередженого оцінювання результатів навчання здобувачів освіти;
- здійснення контролю за дотриманням академічної добросовісності здобувачами освіти;
- інформування здобувачів освіти про типові порушення академічної добросовісності та види відповідальності за її порушення.

III. Заходи з попередження, виявлення та встановлення фактів порушення етики та академічної добросовісності

3.1. При прийомі на роботу працівник знайомиться із даним Положенням під підпис після ознайомлення із правилами внутрішнього розпорядку закладу.

3.2. Положення доводиться до батьківської громади на конференції, а також оприлюднюється на сайті закладу.

3.3. Заступник директора закладу, який відповідає за методичну роботу:

3.3.1. Забезпечує попередження порушень академічної добросовісності шляхом практикумів, консультацій та інших колективних та індивідуальних форм навчання з педагогічними працівниками щодо створення, оформлення ними методичних розробок (робіт) для публікацій, на конкурси різного рівня;

3.3.2. Використовує у своїй діяльності (рецензування робіт на конкурси різного рівня, на присвоєння педагогічного звання) та рекомендує вчителям сервіси безкоштовної перевірки робіт на антиплагіат.

3.4. Педагогічні працівники, в процесі своєї освітньої діяльності, дотримуються етики та академічної добросовісності, умов даного Положення, проводять роз'яснювальну роботу із здобувачами освіти щодо норм етичної поведінки та неприпустимості порушення академічної добросовісності (плагіат, порушення правил оформлення цитування, посилення на джерела інформації, списування).

3.5. Для прийняття рішення про призначення відповідальності за списування створюється Шкільна Комісія з попередження списування здобувачами освіти (далі – Комісія) у складі заступника директора з НВР в якості головуєчого, класного керівника, вчителя-предметника, представника учнівського самоврядування класу.

3.6. Комісія в разі встановлення фактів списування надає рекомендації щодо обрання форми відповідальності (повторне проходження оцінювання, відповідного освітнього компонента освітньої програми) з урахуванням індивідуальних результатів освітньої діяльності здобувача.

IV. Види відповідальності за порушення академічної доброчесності

4.1. Види академічної відповідальності за конкретне порушення академічної доброчесності визначають спеціальні закони та внутрішнє Положення закладу освіти.

<i>Порушення академічної доброчесності</i>	<i>Суб'єкти порушення</i>	<i>Обставини та умови порушення академічної доброчесності</i>	<i>Наслідки і форма відповідальності</i>	<i>Посадова особа, який приймає рішення про призначення виду відповідальності</i>
Списування	Здобувачі освіти (всі особи з однаковими роботами)	- самостійні роботи; - контрольні роботи; - контрольні зрізи знань; - річне оцінювання (для екстернів) - моніторинги якості знань	Повторне письмове проходження оцінювання Термін-1 тиждень або повторне проходження відповідного освітнього компонента освітньої програми	Учителі-предметники
		-екзамен (ДПА); - річне оцінювання (для екстернів)	Повторне проходження оцінювання за графіком проведення ДПА у закладі Не зарахування результатів	Атестаційна комісія
		-І етап(шкільний) Всеукраїнських учнівських олімпіад, конкурсів;	Робота учасника анулюється, не оцінюється. У разі повторних випадків списування учасник не допускається до участі в інших олімпіадах, конкурсах	Оргкомітет, журі
Необ'єктивне оцінювання результатів навчання здобувачів	Педагогічні працівники	Свідоме завищення або заниження оцінки результатів навчання -усні відповіді; -домашні роботи; -контрольні роботи; -лабораторні та практичні роботи; -ДПА; -тематичне оцінювання; - моніторинги;	Педагогічному працівнику рекомендується опрацювати критерії оцінювання знань. Факти систематичних порушень враховуються при встановленні кваліфікаційної категорії , присвоєнні педагогічних звань	Адміністрація закладу, атестаційні комісії усіх рівнів

		-олімпіадні та конкурсні роботи		
Обман:	Педагогічні працівники як автори	Навчально-методичні освітні продукти, створені педагогічними працівниками: -методичні рекомендації; -навчальний посібник; -навчально-методичний посібник -наочний посібник; -практичний посібник; -навчальний наочний посібник; -збірка; -методична збірка -методичний вісник; -стаття; -методична розробка	У випадку встановлення порушень такого порядку: А) спотворене представлення у методичних розробках, публікаціях чужих розробок, ідей, синтезу або компіляції чужих джерел, використання Інтернету без посилань, фальсифікація наукових досліджень, неправдива інформація про власну освітню діяльність є підставою для відмови в присвоєнні або позбавленні раніше присвоєного педагогічного звання, кваліфікаційної категорії Б) в разі встановлення в атестаційний період фактів списування здобувачами під час контрольних зрізів знань, фальсифікації результатів власної педагогічної діяльності позбавлення педагогічного працівника I,II кваліфікаційної категорії	Педагогічна та методичні ради закладу, науково-методична рада методичного кабінету, атестаційні комісії (закладу освіти, міська)
Фальсифікація				
Фабрикація				
Плагіат				

V. Комісія з питань академічної доброчесності та етики педагогічних працівників

5.1. Комісія з питань академічної доброчесності та етики педагогічних працівників – незалежний орган для розгляду питань, пов'язаних із порушенням Положення та моніторингу щодо взаємного дотримання усіма учасниками освітнього процесу морально-етичних норм поведінки та правових норм цього Положення.

5.2. До складу Комісії входять представники педагогічного колективу та батьківської громади.

Персональний склад Комісії затверджується рішенням педагогічної ради.

Термін повноважень Комісії - 1 навчальний рік.

5.3. Комісія розглядає питання порушення морально-етичних норм поведінки та правових норм цього Положення за потребою або ж заявою учасників освітнього процесу.

5.4. Комісія звітує про свою роботу двічі на рік.

VI. Кодекс застосування штучного інтелекту

6.1. **Цілеспрямоване використання:** інструменти штучного інтелекту мають використовуватися лише в освітніх цілях, постійно підтримуючи цінності поваги, інклюзивності та академічної доброчесності. Неправильне або зловмисне використання технологій штучного інтелекту призведе до дисциплінарних стягнень.

- 6.2.**Збирання даних:** батьки, опікуни та учні будуть проінформовані про конкретні ініціативи зі збору даних, і де це можливо — буде отримана їхня згода. Збирання даних за допомогою ШІ має відповідати законодавству про захист персональних даних.
- 6.3.**Запобігання поширенню персональної інформації:** педагоги та учні не повинні вводити персональні, конфіденційні або таємні дані в будь-яку систему штучного інтелекту без попереднього дозволу, включаючи будь-які дані, пов'язані з навчанням учнів.
- 6.4.**Сторонні інструменти ШІ:** приймаючи рішення про застосування певного інструменту ШІ, слід звертатися до схваленого переліку інструментів ШІ закладу освіти. Несанкціоновані інструменти ШІ можуть не відповідати нашим стандартам конфіденційності даних.
- 6.5.**Запобігання упередженості та дезінформації:** контент, створений штучним інтелектом, може містити упередженість або неточності. Необхідно переглядати та критично оцінювати результати застосування інструментів ШІ перед їх використанням або поширенням. Важливо розуміти обмеження ШІ та важливість перехресних посилань на перевірені джерела. Необхідно перевіряти результати, отримані штучним інтелектом, використовуючи надійні джерела, перш ніж використовувати їх в освітній чи адміністративній діяльності.
- 6.6.**Безпека та повага:** використання інструментів штучного інтелекту для створення фейків, маніпулювання або видавання себе за інших з метою знущань, переслідувань чи будь-яких форм залякування суворо заборонено. Користувачі не повинні використовувати інструменти ШІ для створення або поширення шкідливого, оманливого або неприйняттого контенту.
- 6.7.**Доброчесне використання:** учителі відповідають за роз'яснення належного або забороненого використання інструментів штучного інтелекту. Педагоги можуть дозволити обмежене використання генеративного ШІ в цілих завданнях або їх частинах. Вони мають пояснити, чому вони не дозволяють його використання в інших ситуаціях. Наприклад, інструменти ШІ можна використовувати для мозкового штурму або попереднього дослідження, але використання ШІ для генерування відповідей або виконання завдань без належного цитування або видавання створеного ШІ контенту за власний вважається плагіатом.
- 6.8.**Прозорість:** будь-яке використання ШІ для виконання завдань, проєктів або досліджень має бути відповідно задеклароване. Зокрема, необхідно зазначати сервіс / ресурс за допомогою якого був згенерований контент, дату генерації та промпт, який використовували для генерації контенту.

VII. Прикінцеві положення

- 7.1. Положення ухвалюється педагогічною радою закладу більшістю голосів і набирає чинності з моменту схвалення.